

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

قیم قانونی چگونه می‌تواند فرد معلول را بیمه کند؟

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

- تعیین دستمزد بیمه شده اختیاری با سابقه بیمه اجباری
- تعیین کد کارگاهی جدید در صورت جابه‌جایی کارگاه تولیدی
- عدم نیاز به معاینه پزشکی برای بیمه‌شدگان اختیاری
- معافیت مؤسسات انتشاراتی از ۲۰ درصد سهم کارفرما

احمد فاضلی

کارشناس تأمین اجتماعی

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

بعد از اخذ دیپلم فنی و حرفه‌ای، بدون ادامه تحصیلات دانشگاهی جذب بازار کار شده و در جنوب تهران کارگاه ریخته‌گری برنج‌ریز و مفرغ‌ریز راه‌اندازی کرده‌ام. در کارگاه چهار نفر کارگر قالب‌گیر و تراشکار و کوره‌دار و وردست شاغل هستند و تصمیم دارم آن‌ها را بیمه کنم. در نزدیکی محل کسب من یک کارگاه تراشکاری است که سه نفر کارگر دارد و نرخ حق بیمه آن کارگاه ۱۰ درصد است. آیا نرخ کارگاه ریخته‌گری نیز ۱۰ درصد است؟

بله، کلیه کارگاه‌های ریخته‌گری اعم از لوله‌ریز، چدن‌ریز یا برنج‌ریز و مفرغ‌ریز، مشمول معافیت ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما هستند و به عبارت دیگر نرخ حق بیمه ۱۰ درصد است (هفت درصد سهم بیمه‌شده و سه درصد بیمه‌بیکاری به عهده کارفرما)، ضمناً صنف ریخته‌گری مثل بعضی از صنوف دیگر دارای دستمزد مقطوع است و در سال ۱۴۰۲ در کارگاه‌های ریخته‌گری برنج‌ریز و مفرغ‌ریز دستمزد روزانه قالب‌گیر و تراشکار با ضریب ۱/۳ برابر حداقل دستمزد دو به میزان ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار و ۳۰۰ ریال و دستمزد کوره‌دار با ضریب ۱/۲۵ برابر حداقل دستمزد و به میزان ۲ میلیون و ۲۱۱ هزار و ۷۹۰ ریال و دستمزد وردست با ضریب ۱/۱۵ برابر حداقل دستمزد و به میزان ۲ میلیون و ۳۴ هزار و ۸۴۰ ریال است. لازم به یادآوری است طبق بخشنامه‌ای که اخیراً صادر شده، جهت رضایتمندی کارگران شاغل در کارگاه‌های دارای دستمزد مقطوع، از اول سال ۱۴۰۲ به میزان پنج درصد به ضریب دستمزدهای مقطوع اضافه شده است.

یک نفر در مغازه لوازم التحریر فروشی من شاغل است. چون سازمان تأمین اجتماعی در مقایسه با سایر نظام‌های بیمه‌ای، خدمات درمانی بهتری ارائه می‌کند و در مراکز درمانی متعلق به تأمین اجتماعی نیز انجام خدمات درمانی رایگان است و از آنجایی که همسر این فرد به خدمات درمانی نیاز دارد آیا می‌توانم او را صرفاً برای استفاده از درمان تأمین اجتماعی بیمه کنم؟

خیر، سازمان تأمین اجتماعی ضمن ارائه خدمات متنوع شامل تعهدات بلندمدت، کوتاه‌مدت و... همراه با این تعهدات، به کلیه بیمه‌شدگان اعم از اجباری و یا سایر بیمه‌شدگان از انواع مختلف بیمه‌های داوطلبانه به صورت اختیاری، خدمات درمانی نیز ارائه می‌دهد، لذا پوشش درمانی به‌تنهایی جزء تعهدات سازمان تأمین اجتماعی نیست. البته افرادی که در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل هستند (مثل کارگاه شما) جزء مشمولان بیمه اجباری محسوب شده و طبق ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی کارفرما مکلف و موظف است ضمن ارسال صورت مزد و حقوق ماهانه کارگران شاغل در کارگاه نسبت به پرداخت حق بیمه آن‌ها اقدام کند تا بیمه‌شده ضمن استفاده از درمان تأمین اجتماعی از سایر تعهدات نیز بهره‌مند شود.

یک ماه است با مجوز اخذ شده از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مؤسسه انتشاراتی با شخصیت حقوقی و با چهار نفر پرسنل اپراتور، حسابدار، ویزیتور و کارگر ساده در مرکز استان گلستان دایر کرده‌ایم. جهت بیمه تأمین اجتماعی کارکنان کارگاه آیا ناشران نیز مثل چاپخانه‌ها از نظر میزان حق بیمه مشمول کمک دولت هستند؟

بله، ناشران و مؤسسات انتشاراتی فقط تا پنج نفر بیمه‌شده مشمول معافیت ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما هستند. ضمناً بالغ بر ۳۰۰ مورد از کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی اعم از شخصیت حقیقی و یا حقوقی دستمزد مقطوع دارند که یکی از آن‌ها صنف انتشاراتی است که دستمزد مقطوع روزانه اپراتور با ضریب ۱/۲ برابر حداقل دستمزد و به میزان ۲ میلیون و ۱۲۳ هزار و ۳۰۰ ریال و حسابدار با ضریب ۱/۳ برابر حداقل دستمزد به میزان ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار و ۳۰۰ ریال و دستمزد روزانه کارگر ساده و ویزیتور با ضریب ۱/۱ برابر حداقل دستمزد به میزان یک میلیون و ۹۴۶ هزار و ۳۷۰ ریال است. لازم به یادآوری است از اول سال جاری پنج درصد دیگر به ضرایب مذکور اضافه شده و همان‌طور که در شماره‌های قبلی نشریه اعلام شده، کارفرمایان موظف‌اند در سال ۱۴۰۲ علاوه بر دستمزد روزانه کارگران، جمعاً مبلغ ۲۰ میلیون ریال دیگر بابت مزایای رفاهی و انگیزه‌ای و حق مسکن به صورت ماهانه در لیست‌ها درج کرده و از آن‌ها حق بیمه مربوطه را کسر و پرداخت کنند.

اخیراً کارت معافیت پزشکی خدمت سربازی را اخذ کرده‌ام. به گفته یکی از دوستان سازمان تأمین اجتماعی متقاضیانی را که دارای کارت خدمت سربازی هستند بیمه اختیاری می‌کند، چون سابقه قبلی پرداخت حق بیمه ندارم، آیا من نیز می‌توانم بیمه اختیاری شوم؟

خیر، دوست شما اطلاعات کاملی به شما نداده است. اگر متقاضی بیمه اختیاری که حداکثر ۵۰ سال سن دارد حداقل ۳۰ روز سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد یا لحاظ سایر شرایط می‌تواند بیمه اختیاری شود و اگر حداقل سابقه مذکور را احراز نکند صرفاً با داشتن کارت پایان خدمت سربازی (خدمت کرده) می‌تواند بیمه اختیاری شود و افرادی که دارای کارت معافیت خدمت سربازی اعم از پزشکی، کفالت و... هستند مشمول این مقررات نیستند.

در تاریخ ۱۴۰۲/۵/۱۵ صورت حساب بدهی به کارفرمای کارگاه قنادی ابلاغ شده و ۳۰ روز مهلت اعتراض داده شده است. چون به علت مشغله کاری فرصت مراجعه به شعبه تأمین اجتماعی را نداشتم. در تاریخ ۱۴۰۲/۶/۱۵ اعتراض کتبی خود را از طریق پست سفارشی ارسال کرده‌ام. سؤال این است اگر نامه اعتراض من به اعلام بدهی، بعد از اتمام مهلت تعیین شده مذکور به شعبه واصل شود، آیا اعتراض منتهی خواهد بود و چنانچه مورد موافقت قرار گیرد خودم نیز می‌توانم در جلسه هیأت رسیدگی کننده به اعتراض، شرکت کنم؟

در شماره‌های قبلی نشریه در خصوص اعتراض کارفرمایان به بدهی برآوردی توضیحاتی داده شده است. مجدداً اعلام می‌کنیم که به استناد مواد (۴۴۴) و (۴۴۵) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹، اولاً روز ابلاغ و روز اقدام برای اعتراض جزء مهلت ۳۰ روزه اعتراض محسوب نمی‌شود. همچنین هرگاه روز پایانی موعد اعتراض با روز جمعه و یا روز تعطیلی مصادف شود در این حالت مهلت پایانی اعتراض، روز بعد از تعطیلی خواهد بود. البته اگر کارفرما حساب کاربری در شعبه تأمین اجتماعی داشته باشد، می‌تواند از درگاه خدمات غیرحضور سازمان تأمین اجتماعی به نشانی (es.tamin.ir) نیز به صورت غیرحضور اعتراض خود را به شعبه تأمین اجتماعی تسلیم کند. در غیر این صورت اگر اعتراض از طریق پست ارسال شود (مثل شما)، تاریخ قبض پستی ارسالی ملاک تاریخ اعتراض به بدهی برآوردی خواهد بود، همچنین شعبه مربوطه بعد از تعیین نوبت رسیدگی به اعتراض، از کارفرما جهت شرکت در جلسه هیأت تشخیص مطالبات بدوی دعوت به عمل می‌آورد.

در یکی از مناطق تهران فروشگاه لبنیاتی دارم و مغازه توسط خودم و یک نفر کارگر ماست‌بند اداره می‌شود. در این منطقه چند کارگاه سراجی، بافندگی و خیازی وجود دارد که کارفرمایان آن‌ها می‌گویند نرخ حق بیمه کارگاه‌شان ۱۰ درصد است. اگر بخواهم کارگر ماست‌بند خود را بیمه کنم، آیا نرخ حق بیمه فروشگاه من نیز ۱۰ درصد خواهد بود؟

خیر، صرفاً ۳۸ مورد از کارگاه‌هایی که فعالیت آن‌ها جنبه تولیدی، فنی و صنعتی دارد، تا پنج نفر کارگر از معافیت ۲۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما برخوردار هستند، اما چون فروشگاه لبنیات جزء صنوف خدماتی است مشمول این معافیت نبوده و باید حق بیمه مربوطه با نرخ کامل ۲۰ درصد پرداخت شود. البته این صنف مثل بعضی از صنوف دیگر دارای دستمزد مقطوع است و در سال ۱۴۰۲ دستمزد روزانه ماست‌بند با ضریب ۱،۳۵ برابر حداقل دستمزد و به میزان ۲ میلیون و ۳۸۸ هزار و ۷۳۰ ریال است که اخیراً پنج درصد نیز به ضریب کارگاه‌های دارای دستمزد مقطوع اضافه شده است.

نوه من از کودکی معلولیت ذهنی دارد و به علت فوت والدین اش تحت قیمومیت قانونی من قرار گرفته است. در حال حاضر ۲۵ ساله است و دو ماه هم سابقه بیمه پردازی دارد. آیا جهت تأمین آینده او از نظر بازنشستگی، می‌توانم برایش تقاضای قرارداد بیمه اختیاری کنم؟

بله، اگر طبق رأی مراکز معاینه سازمان تأمین اجتماعی، متقاضی بیمه اختیاری به علت معلولیت ذهنی از کار افتاده کلی باشد انعقاد قرارداد بیمه اختیاری با قیمت قانونی، جهت استفاده او از مستمری بازنشستگی در سنوات آتی بلامانع است.

نوه من از کودکی معلولیت ذهنی دارد و به علت فوت والدین اش تحت قیمومیت قانونی من قرار گرفته است. در حال حاضر ۲۵ ساله است و دو ماه هم سابقه بیمه پردازی دارد. آیا جهت تأمین آینده او از نظر بازنشستگی، می‌توانم برایش تقاضای قرارداد بیمه اختیاری کنم؟

بله، اگر طبق رأی مراکز معاینه سازمان تأمین اجتماعی، متقاضی بیمه اختیاری به علت معلولیت ذهنی از کار افتاده کلی باشد انعقاد قرارداد بیمه اختیاری با قیمت قانونی، جهت استفاده او از مستمری بازنشستگی در سنوات آتی بلامانع است.

در شماره قبلی نشریه در پاسخ به سؤالی اعلام شده بود که اگر متقاضی بیمه اختیاری کمتر از پنج سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد انتخاب دستمزد کسر حق بیمه او بین ۱،۲ برابر دستمزد و حداکثر دستمزد است. من هفت سال سابقه پرداخت حق بیمه دارم و در هیچ کارگاه مشمول قانون تأمین اجتماعی شاغل نیستم. اگر بخواهم بیمه اختیاری شوم آیا انتخاب دستمزد من نیز بر مبنای پاسخ داده شده قبلی خواهد بود؟

خیر، چنانچه متقاضی بیمه اختیاری بیشتر از پنج سال سابقه قبلی پرداخت حق بیمه داشته باشد (مثل شما)، مبنای کسر حق بیمه این قبیل متقاضیان به انتخاب خودشان بین ۷۰ تا ۱۰۰ درصد میانگین دستمزد آخرین ۳۶۰ روز قبل از تقاضاست. البته در هر حال دستمزد مبنای کسر حق بیمه نباید از ۱،۲ برابر حداقل دستمزد کمتر و از حداکثر دستمزد مصوب شورای عالی کار در سال مربوطه بیشتر باشد.

کارگاه پوشاک فروشی من که قبلاً در منطقه ۲۰ شهر داری تهران بود و دو نفر بیمه‌شده داشت، یک ماه است با همان فعالیت به محل دیگری واقع در منطقه ۱۰ تهران نقل مکان کرده است. آیا با کد کارگاهی قبلی می‌توانم نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه پرسنل فروشگاه در محل جدید اقدام کنم؟

خیر، نظر به اینکه طبق قانون نظام صنفی، پروانه کسب و یا مجوز فعالیت برای کارگاه‌های دارای شخصیت حقیقی به نام محل مشخص صادر می‌شود و کارفرما در صورت انتقال کارگاه به محل دیگر لازم است برای محل جدید پروانه کسب دیگری از اتحادیه مربوطه دریافت کند؛ لذا چنانچه محل کارگاه شخص حقیقی به محل دیگری نقل مکان پیدا کند، لازم است برای محل جدید، کد کارگاهی جدید از شعبه مربوطه تأمین اجتماعی اخذ شود. البته در خصوص کارگاه‌های دارای شخصیت حقوقی این موضوع موضوعیت ندارد. به علت اینکه اشخاص حقوقی از محل کارگاه تبعیت نمی‌کنند یا انتقال و تغییر محل شرکت حقوقی کد کارگاهی پرونده مطالباتی شرکت کماکان به قوت خود باقی خواهد بود. ضمناً اگر کارگاه دارای شخصیت حقوقی از محل یک شعبه تأمین اجتماعی به محل شعبه دیگری منتقل شود، پرونده مطالباتی مربوطه نیز به شعبه جدید ارسال خواهد شد.

بعد از پایان خدمت سربازی، چند سالی است سوپرمارکت راه‌اندازی کرده‌ام. مغازه را به‌تنهایی اداره می‌کنم و تمایل دارم خودم را بیمه اختیاری کنم. بادر نظر گرفتن اینکه هیچ‌گونه سابقه قبلی بیمه ندارم و دارای ۳۰ سال سن هستم، یکی از همکاران صنفی که نزدیک به ۱۰ سال است بیمه اختیاری شده می‌گوید در زمان درخواست بیمه اختیاری، او و همه افراد خانواده تحت تکفل با هزینه شخصی معاینه پزشکی شده‌اند. سؤال این است با توجه به اینکه متاهل هستم و سه فرزند دارم و در حال حاضر هزینه‌های معاینات پزشکی بالاست و باید هزینه شخصی انجام شود، آیا معاینه پزشکی افراد خانواده متقاضی بیمه اختیاری کماکان ادامه دارد یا خیر؟

خیر، در سنوات گذشته متقاضی بیمه اختیاری و افراد تحت تکفل او جهت بهره‌مندی از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی مورد معاینه پزشکی قرار می‌گرفتند و سازمان تأمین اجتماعی در قبال درمان بیماری آن‌ها که مربوط به دوران قبل از بیمه پردازی بوده هیچ‌گونه تعهدی نداشت، اما چندان است سازمان تأمین اجتماعی جهت تسهیل در گسترش پوشش بیمه‌ای تأمین اجتماعی به اتحادیه و رضایتمندی مخاطبان خود، شرط انجام معاینه پزشکی متقاضی بیمه اختیاری و افراد تحت تکفل او را جهت استفاده از خدمات درمانی حذف کرده است. متقاضی بیمه اختیاری در صورت نداشتن دوشتر برای عدم انجام معاینات که در سؤال‌های قبلی نشریه به آن دوشتر اشاره شده است، باید جهت بهره‌مندی از حمایت از کار افتادگی، قبل از عقد قرارداد با معرفی سازمان تأمین اجتماعی و با هزینه شخصی خود مورد معاینه پزشکی اولیه قرار گیرد.

حق بیمه اختیاری را تا آخر سال جاری پیش پرداخت کرده‌ام، اگر بخواهم از طریق حوزه علمیه بیمه روحانیون شوم آیا پیش پرداختی‌های اختیاری به من مسترد می‌شود؟

بله، اگر بیمه‌شده اختیاری در حین پرداخت حق بیمه با معرفی مراجع ذی‌ربط و در قالب بیمه‌های توافقی، بیمه طلاب و روحانیون و یا بیمه رزمندگان و بسیجیان فعال شود، از تاریخ ارسال اولین لیست برای بیمه‌طلاب و یا رزمندگان کلیه حق بیمه‌های پیش‌پرداختی اختیاری به بیمه‌شده قابل استرداد است.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی